

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

20 februari 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

ADVIES- EN OVERLEGCOMITE VOOR BRUSSEL EN VLAAMS-BRABANT

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Anne Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid, over de dialoog tussen de taalgemeenschappen in Brussel

Interpellatie van de heer Walter Vandenbossche tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het taalgebruik bij reclame in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad

Met redenen omklede motie

Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant

Donderdag 20 februari 1997

VOORZITTER : De heer Herman Suykerbuyk

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.37 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Anne Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid, over de dialoog tussen de taalgemeenschappen in Brussel

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid, over de dialoog tussen de taalgemeenschappen in Brussel.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, Pasen staat voor de deur. Toch wil ik nog even terugkomen op uw nieuwjaarstoespraak. Als ik immers de persberichten en teksten mag geloven, bestond de kern van uw nieuwjaarstoespraak uit een pleidooi voor samenwerking met de Franstaligen in Brussel. Tijdens uw laatste termijn als minister van Brusselse Aangelegenheden zou u het accent willen leggen op de dialoog tussen de beide taalgemeenschappen. U spreekt in dat verband over het op een ruimdenkende wijze interpreteren van de Vlaamse aanwezigheid. Daarbij besteedt u bijzondere aandacht aan culturele manifestaties die zich bewust op een taalgemengd publiek richten. U wilt de u voor 1997 toebedeelde middelen niet aanwenden ten voordele van de promotie van de exclusief-Vlaamse aanwezigheid in Brussel. De ruime toelage voor het Festival des Arts/Kunstenfestival is daar bijvoorbeeld een perfecte illustratie van.

Uw argument luidt dat Brussel gigantische problemen kent, zoals verarming en werkloosheid. Daarbij denk ik zelf dan vooral aan de Nederlandstalige

Brusselaars die niet aan de bak komen bij Brusselse overheidsinstellingen omwille van de niet-naleving van de taalwetgeving. U zegt ook dat de stad opnieuw leefbaar moet worden gemaakt. Ik zal de laatste zijn om te betwisten dat er aan deze problemen van en in Brussel iets moet worden gedaan. Het was niet onze optie, maar ik denk dat dit de taak is voor het Brusselse gewest dat destijds werd opgericht.

De Vlaamse minister voor Brusselse Aangelegenheden moet zich in onze ogen vooral bezighouden met de verbetering van de specifieke situatie van de Brusselse Vlamingen. Zij worden naast of bovenop de stedelijke problemen waarmee alle Brusselaars worden geconfronteerd, ook geconfronteerd met typische aangelegenheden waarmee zij alleen te maken hebben. Ik denk dan aan hun moeilijkheden om een cultureel leven te leiden waarin ze zichzelf kunnen herkennen, aan het problematische feit dat ze moeilijk over een degelijk en betrouwbaar onderwijs kunnen beschikken, aan de problemen met de naleving van de taalwetgeving in plaatselijke, gewestelijke en federale instellingen – zoals de Post -, in de ziekenhuizen, het openbaar vervoer, in allerlei nutsbedrijven, enzovoort. Vervolgens zijn er ook nog de problemen met de al dan niet beschikbaarheid van een Nederlandstalige bibliotheek in sommige gemeenten, met de ontvangst van alle Nederlandstalige zenders op de kabel, enzovoort. Kortom : er zijn zoveel problemen die van invloed zijn op de levenskwaliteit van de Nederlandstalige Brusselaars dat dit alles ertoe leidt dat heel wat Brusselse Vlamingen zich geïsoleerd voelen in de hoofdstad.

Van u had ik graag vernomen of u die mensen nog wel degelijk als uw doelgroep beschouwt. Beschouwt u hen nog als de groep van mensen wiens belangen u in deze regering moet behartigen ? U hebt het volgende gezegd, en ik citeer : wie de taalgemeenschappen tegen elkaar opzet, negeert de stedelijke problemen. Einde citaat. Ik weet niet

Van Nieuwenhuysen

of u tijdens uw uiteenzetting ook bent ingegaan op de vraag wie zich daar dan wel aan bezondigt, maar ik zou het graag vernemen. Het is alvast mijn overtuiging dat het niet de Vlamingen zijn die zich aan allerlei plagerijen bezondigen. Het zijn niet de Vlamingen die op systematische wijze en doelbewust de taalwetten overtreden. Het zijn wel degelijk mensen zoals de heer Maingain die zich geregeld bezondigen aan ronduit racistische uitspraken ten aanzien van de Vlamingen. Daarbij stel ik dan terzijde vast dat de verontwaardiging achterwege blijft, dat er geen klachten worden ingediend, en dat er geen cordon wordt uitgebouwd.

Het zijn evenwel wel degelijk de Franstalige politici die op alle terreinen een soms verkapte, maar dikwijls ook openlijke politiek voeren met de bedoeling de Nederlandstalige Brusselaars te marginaliseren. Dat neemt soms erg extreme vormen aan. In de beruchte Panorama-uitzending van vorig jaar over de taaltoestanden in de Brusselse ziekenhuizen hebben we dat nog kunnen vaststellen. Daarin hoorden we onder meer getuigen dat oudere mensen gewoon dement werden verklaard omdat geen enkele van de behandelende geneesheren hen kon of wilde verstaan. Dit zijn toestanden die toch doen denken aan het voormalige Oostblok, waar de psychiatrie ook werd gehanteerd om lastige tegenstanders uit te schakelen. Ons inziens zijn het vooral die aangelegenheden waarop u zich dient te concentreren en die uw eerste zorg moeten zijn. Voor zover ik dat heb kunnen nagaan, heb ik dat in uw nieuwjaarsboodschap niet teruggevonden.

Ik weet wel dat wie zich tegen dergelijke praktijken verzet, door de Franstalige pers en de media vrijwel onmiddellijk in de extremistische hoek wordt geklasseerd. Mij stoort dat niet; na al die jaren treedt er een zekere gewenning in, maar ik stel wel vast dat dit vandaag nog heel wat Vlaamse politici en de Vlaamse elite in Brussel afschrikt. Dat is in die mate zo dat ze zich gaan inspannen om een zogenaamde open politiek te voeren. Dat gebeurt als het ware in een poging om een bewijs van goed gedrag en zeden te ontvangen. Het spoort de Franstaligen er alleen toe aan om met des te meer zelfvertrouwen – en ook met des te meer misprijzen voor de Vlamingen – de verfransing van de hoofdstad voort te zetten.

Vandaag leven er in Brussel naar schatting nog 15 tot 20 percent Nederlandstalige Vlamingen. Ik merk dat er heel wat stemmen opgaan die stellen dat het er binnen tien tot vijftien jaar nog maar 8

percent zullen zijn. Ik stel ook vast dat er nog altijd een uitstroom is van Brusselse Vlamingen, en ik ken nog meer mensen die het vaste voornemen hebben om bij de eerste de beste gelegenheid de koffers te pakken. Daarom moet deze voorspelling ernstig worden genomen. De vraag is in hoeverre wij Brussel dan nog als hoofdstad van Vlaanderen kunnen handhaven, met alle gevolgen voor onze economie, voor Vlaams-Brabant en voor de overblijvende Brusselse Vlamingen.

Over dat alles heb ik in uw nieuwjaarsboodschap, zoals die in de pers is weergegeven, weinig aangetroffen. U hebt blijkbaar wel besloten om de Vlaamse aanwezigheid – zolang die er dus nog is – zoals u dat uitdrukt: op een open wijze te interpreteren. En u doet een serene oproep tot de Franstaligen opdat ze de communautaire duiveltjes zouden laten rusten. U werd er in de Franstalige pers overigens voor gefeliciteerd, dat zal u plezier doen. Ik krijg eigenlijk de indruk dat u uw resterende maanden op dit kabinet in peis en vree wilt doorbrengen; mogelijk om uw kansen op een ministerszetel in de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet te verknoeien. Ik heb ook de indruk dat uw nieuwjaarsboodschap bedoeld was als een signaal, teneinde met rust te worden gelaten over de vervelende taaltoestanden in Brussel.

In de plaats van uw ambt te gebruiken om de rechtmatige Vlaamse verzuchtingen in Brussel te behartigen, om de Vlaamse aanwezigheid in Brussel te versterken, en om de Vlamingen die dagelijks naar Brussel komen tot een assertief gedrag aan te zetten, concentreert u zich op initiatieven zoals het Kunstenfestival des Arts en andere gelijkaardige initiatieven. En u beweert dat dergelijke zaken de Franstaligen ertoe zullen aanzetten om bijvoorbeeld de taalwetten toe te passen.

De heer Manu Ruys heeft de geestesgesteldheid die we terugvinden bij heel wat betaalde krachten en politici in Brussel als volgt omschreven. Ik citeer: Omdat ze mochten profiteren van mandaten en andere voordelen, schakelden de Vlaamse Brusselaars zich in het beleid van de francophonie in. Naar buiten uit speelden zij de rol van goede Vlaamse Brusselaar. In feite dienden zij de francophone strategie. Wanneer belangrijke beslissingen moeten worden getroffen, waarbij Vlaamse belangen op het spel stonden, bleven zij afwezig om het beleid van de francofonen niet te hinderen. Einde citaat.

Mogen we nog initiatieven van de minister verwachten opdat zij niet in de herinnering zal blijven als minister van Brusselse Aangelegenheden, maar

Van Nieuwenhuysen

ook als minister van en voor de Brusselse Vlamingen ? Of blijft u van oordeel dat dit niet uw prioriteit is ? Hoe ver staat het met het eerlang aangekondigde actieplan van de Vlaamse regering voor Brussel ? Dat plan had er vorig jaar al moeten zijn. Ik herhaal ten slotte mijn vragen : wie bedoelde u eigenlijk wanneer u verklaarde dat wie de taalgemeenschappen tegen elkaar opzet, de stedelijke problemen negeert ? En waarop baseert u zich om te denken dat de zogenaamde open politiek die u voorstaat de Franstaligen ertoe zal aanzetten om in te gaan op de gerechtvaardigde Vlaamse verzuchtingen in Brussel ?

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, vanochtend nam ik kennis van het artikel in de Brusselse Post van februari 1997, dat als titel heeft : op het terrein zijn er alvast geen problemen – dixit mevrouw Van Asbroeck. Toen ik dit artikel las, haalde ik mij het beeld van mijn eigen Brusselse minister voor de geest. Het optimisme van de heer Chabert werkt blijkbaar aanstekelijk. Ik vermoed dat dit te maken heeft met het ministerambt als zodanig.

Ikzelf ben eerder een realo-pessimist. Ik heb even met de ogen moeten knippen toen ik dit las. Mijn ervaringen van de voorbije twee jaar zijn vanuit politiek oogpunt belangrijk. In die periode heb ik als inwoner van de gemeente Anderlecht vijftien klachten neergelegd. Anderlecht is nochtans een Vlaamsvriendelijke gemeente. Maar vijftien keer heeft of de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, of de gouverneur, of het Administratief Rechtscollege een schending van de rechten van de Vlaamse gemeenschap moeten vaststellen. Ik benader hier even het probleem vanuit het standpunt van de individuele burger. Op gemeentelijk niveau zijn er ernstige problemen.

Voorts zijn er ook op het regionale niveau problemen. Mijn ervaring leert me dat het in de Brusselse instellingen niet zo gemakkelijk is om in de bicommunautaire sector aan een politiek beleid te doen, omdat we geconfronteerd worden met een vrij radicale opstelling van de PRL-FDF-familie. Het is niet evident om tot een gemeenschappelijk beleid inzake ziekenhuiswezen en welzijnzorg te komen op het terrein. In hoofde van de Franstaligen of van een bepaalde groep van de francophonie kwam er zware positionering.

Men had het over een nieuwjaarsboodschap, maar ik dacht niet dat het een nieuwjaarsboodschap was, maar eigenlijk een persconferentie. Mevrouw de minister, wat is er fundamenteel gewijzigd of toegevoegd in de periode dat uw voorganger, de heer Weckx, zijn beleid heeft gevoerd en afgesloten en de twee jaren dat u dit beleid heeft gevoerd ? Ik had de indruk dat het eerder om een soort van niet-politiek testament ging, want om een politiek testament te maken bent u immers te jong. U probeerde mijns inziens toch een overzicht te maken van het door u gevoerde beleid, dit was toch de inhoud van de boodschap die u wou geven. Als ik de miljarden frank die Vlaanderen investeert in Brussel samentel, dan vraag ik me af wat het verschil is geweest. Wat is vanuit uw ministerambt de bijkomende impuls geweest in Brussel ?

Ik vermoed dat uw persconferentie de aanloop was naar een document dat ons al een tijd is beloofd. We kijken halsreikend uit naar de beleidsbrief of het actieplan Brussel – what's in a name ? Wanneer kunnen we in dit parlement kennis nemen van dit actieplan ? Ik vermoed dat dit uw geschenk zal zijn bij uw afscheid : u zult aan Vlaanderen en Vlaams-Brussel het actieplan voorstellen dat de regering verder zal zetten.

Het is duidelijk dat mijn betoog niet mag worden geïnterpreteerd in tegenspraak met uw boodschap. In tegenstelling tot de voorgaande spreker onderschrijf ik uw stelling, met name dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet uitgaan van een overleg- en samenlevingsmodel tussen Vlamingen en Franstaligen, zo mogelijk tussen alle gemeenschappen. Ik sta ver af van het model van de confrontatie tussen de gemeenschappen. Ik benadruk dat ik uw vraag om samen te werken onderschrijf. Het is even fundamenteel als de sterke Vlaamse identiteit. Even belangrijk is de Vlaamse aanwezigheid op vlak van onderwijs, cultuur, gezondheid en welzijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

We moeten eerst in onze eigen structuren investeren om op die basis in overleg te treden met de Franstaligen. Het is niet de regel dat het bicommunautaire aspect het draagvlak is in het Hoofdstedelijk Gewest, het is het monocommunautaire aspect. Vanuit het monocommunautaire aspect is er inderdaad een samenlevings- of samenwerkingsmodel nodig.

Mevrouw de minister, hebt u nu een datum voor uw actieplan ?

De voorzitter : Minister Van Asbroeck heeft het woord.

Minister Anne Van Asbroeck : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wilde de eerste interpellant erop wijzen dat het niet om een nieuwjaarsbrief ging. Mijnheer Vandebossche, u hebt het echter al voor mij gedaan.

Een en ander gaf aanleiding tot veel reacties in de pers, maar het ging wel om een persconferentie die ik in het begin van het jaar gehouden heb. De inhoud van deze persconferentie was veel ruimer dan alleen de samenwerking met de Franstaligen. Dit aspect is misschien meer aan bod gekomen in de Franstalige pers, die er vanuit haar standpunt meer belang aan hecht.

Ik heb een overzicht gegeven van de beleidsprioriteiten voor 1997 met de initiatieven van Bruisend Brussel. Daar kan later meer over worden gezegd. Ik heb ook een toelichting gegeven over de uitga-ven van de algemene begrotingsprogramma's van Vlaanderen naar Brussel. Ik heb ook het belang van het overleg met het VGC benadrukt. Daarbij was een vierde aandachtspunt, de samenwerking met de Franstaligen, om samen de problemen van de stad aan te pakken en samen te werken aan projecten als Brussel Culturele Hoofdstad 2000. Dat soort projecten zullen aan de stad ook een nieuwe dynamiek geven.

Wat de aanpak van de armoede en de sociale uitsluiting betreft is vanuit de Vlaamse Gemeenschap op de eerste plaats het Sociaal Impulsfonds (SIF) als instrument meegegeven. Ik heb al meerdere malen kunnen verklaren dat we heel wat initiatieven kunnen nemen die de leefbaarheid van Brussel ten goede komen. Dat betreft betere gezins- en bejaardenhulp in achtergestelde wijken, bijzondere jeugdzorg, kinderopvang, preventie middelengebruik, enzovoort. Zowel via de wijkgerichte acties van het SIF als via het reguliere beleid kan er op dit vlak heel wat gebeuren.

Eén zaak is duidelijk : het eerste doelpubliek van het beleid vanuit de Vlaamse Gemeenschap is uiteraard de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Het Vlaams beleid moet zich echter ook kunnen richten tot de allochtonen en de anderstaligen die zich aangesproken voelen door de Nederlandstalige voorzieningen. Ik heb ook gezegd dat wie de taalgemeenschappen tegen elkaar opzet de stedelijke problemen negeert. Ik ben daar nog steeds van overtuigd. Ik wil daar geen namen op plakken, want het gaat er niet om bepaalde personen aan te duiden. Het is soms ook een algemene houding langs beide kanten van de taalgrens. Ik steun dat niet, van geen enkele van beide kanten.

Dat wil niet zeggen – hier ben ik het eens met de heer Vandebossche – dat de Vlaming in Brussel niet op zijn rechten moet staan. Dat blijft zo, maar dat neemt de openheid ten aanzien van de Franstaligen niet weg. De toepassing van de taalwetgeving is en blijft een punt dat belangrijk is voor de Brusselse Vlamingen. Het verdedigen van het gebruik van Nederlands in de ziekenhuizen en sociale voorzieningen zijn meer dan een taalaangelegenheid, het is ook een sociale strijd. Het heeft een dubbel aspect.

Ik denk dat de Vlaming zich vanuit zijn assertiviteit moet kunnen waarmaken naar de Franstaligen toe. Dat moet niet gebeuren vanuit een minderwaardigheidsgevoel of een underdog-position, die we niet hebben. We kunnen zeer zelfbewust optreden vanuit de Vlaamse Gemeenschap en vanuit Vlaanderen naar Brussel toe. Dat is mijn taak.

In Brussel kan en mag het voor de Vlaamse Brusselaars geen probleem zijn om zich assertief op te stellen en tegelijk ook een openheid te houden naar de Franse Gemeenschap toe. Samen de stad waarmaken, dat moet kunnen. Dit gegeven verschilt totaal van het Vlaamse gegeven. Brussel heeft nu eenmaal die aparte samenstelling waar rekening moet mee worden gehouden om tot een resultaat te komen.

Ik ben persoonlijk voorstander van een open politiek voor samenwerking met de Franstaligen. De Franstalige en de allochtone stadsgenoten, evenzeer als de Vlaamse Brusselaar, hebben te kampen met de problemen van de stad zoals werkloosheid en verarming. Daarom moeten alle Brusselaars de handen in elkaar slaan. Dat heeft op zich niets te maken met de verzuchtingen van de Vlamingen, maar wel met de noodzaak dat beide gemeenschappen van dit land hun verantwoordelijkheid moeten opnemen in het welzijn van de hoofdstad. Dat is mijn uitgangspunt.

Het is misschien optimistisch te zeggen dat er op het terrein geen problemen zijn. Die zin is uit zijn context gehaald. Ik had het in casu over de samenwerking op cultureel vlak met de oprichting van de VZW Brussel Culturele Hoofdstad 2000. Op cultureel vlak is er duidelijk geen probleem om samen te werken. Die mensen zitten samen aan tafel en werken samen programma's uit. Zij houden geen rekening met dat communautaire aspect maar zijn bezig met een cultureel programma. In die context heb ik gezegd dat er op het terrein blijkbaar geen problemen zijn om samen te werken. Het politieke vlak vraagt meer echter garanties.

Van Asbroeck

Ik ontken niet de problemen buiten de culturele sector zoals de ziekenhuizen. Die problemen zijn er inderdaad. Ik ben misschien wel optimistisch van aard, maar toch niet in dezelfde mate als de heer Chabert. Ik bewonder hem er soms wel voor.

De heer Van Nieuwenhuysen vraagt hoe het zit met de aandachtspunten over welzijn en gezondheid. Het beleidsplan voor Brussel van de Vlaamse regering bevindt zich nu in de laatste fases. Ik heb er geen moeite om te zeggen dat het zich nu in een eindstadium bevindt, zelfs al was het vroeger aangekondigd. Het is goed dat men langer gewacht heeft om het beleidsplan te finaliseren, want dat is een oefening. U moet zich daarvan bewust zijn. Ik zou graag een voorbeeld geven van een andere regering die zo'n oefening maakt, maar ik denk niet dat er zo'n document in de schoot van een andere regering is verschenen.

Het is een oefening geweest van alle Vlaamse ministers. Dat wil zeggen dat iedereen in zijn bevoegdheid is gaan pluizen om te onderhandelen en keuzes te maken.

De heer Walter Vandenbossche : U zegt dat het een oefening was. Betekent dit dat het klaar is ?

Minister Anne Van Asbroeck : Het bevindt zich in zijn eindfase. Het is zeer belangrijk dat het een goed onderbouwd document is. Dat zal u zeker niet ontkennen.

De beoordeling ervan zal van u afhangen. Daar ga ik niet op vooruit lopen. Mijns inziens is het een goed document aan het worden. Er moeten nog een paar details in de komende week of twee weken op punt worden gesteld. Er zit heel veel in. Er wordt gewerkt in het kader dat nu voorhanden is. Dat is de bedoeling. Er wordt gewerkt met de instrumenten die er nu zijn vanuit de Vlaamse Gemeenschap. Daar komen alle beleidsdomeinen die u opsomde en ook nog andere in aan bod. Ik ga daar nu niet verder op in. De tekst moet eerstdaags door de Vlaamse regering op punt worden gesteld. Er zal daarna voldoende gelegenheid worden geboden om het beleidsplan te bespreken.

Wat is er fundamenteel veranderd sinds ik dit ambt waarneem ? Op een colloquium heeft mijn voorganger gezegd dat een van de belangrijkste verwezenlijkingen het overleg met de VGC is. De heer Vandenbossche heeft het ooit een klein beestje genoemd en volstrekt ontoereikend. Dit overleg is nochtans heel belangrijk. Dat blijkt elke dag

opnieuw. Ook vandaag is er overleg geweest tussen de Vlaamse regering en de collegeleden van de VGC. Aan het nut van dit instrument kan men dus niet meer twifelen. Ik hoop dat het beleidsplan een even nuttig instrument wordt, maar daarover zal u zelf beter kunnen oordelen.

De heer Walter Vandenbossche : Ik heb ooit het ambtenarenoverleg een mager beestje genoemd.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, u zegt dat u tijdens de nieuwjaarspersconferentie niet alleen over de openheid en de samenwerking hebt gesproken. Dat thema heeft alleszins de meeste belangstelling gekregen in de media. Zo lees ik in De Morgen, en ik citeer : toch wil Van Asbroeck de haar toebedeelde middelen voor 1997 niet aanwenden om de exclusief Vlaamse aanwezigheid in het Brusselse te promoten. Einde citaat. Ik heb zeker geen bezwaar tegen overleg en samenwerking met de Franstaligen in Brussel voor de typisch stedelijke problemen. De confrontatie in Brussel gaat zeker niet uit van de Vlamingen, integendeel. Overleg en samenwerking hebben echter alleen zin op basis van gelijkheid en gelijkwaardigheid en kunnen enkel tot stand komen als de Vlamingen in Brussel hun eigen identiteit en taal kunnen beleven. Dat is vandaag zeker niet het geval. Van de minister voor Brusselse Aangelegenheden mogen we toch verwachten dat ze initiatieven neemt om die Vlaamse identiteit in Brussel te vrijwaren. Daarvoor volstaat het niet om te zeggen dat de Brusselse Vlamingen zich positief en assertief moeten opstellen. Men moet hen de middelen geven om zich zo te gedragen.

Daarover ondervraagd verwijst de minister steevast naar het strategisch plan, dat wel erg lang op zich laat wachten. Ondertussen tikt de klok genadeloos verder in het nadeel van de Brusselse Vlamingen. Hun situatie wordt met de dag slechter en ze blijven de stad verlaten. De open politiek die de minister verdedigt, vindt ruime weerklank in de pers, ook de Franstalige. Ik vrees dat de minister daarmee een verkeerd signaal heeft gegeven, dat door de Franstaligen opportunistisch wordt geïnterpreteerd als een blijk van Vlaamse zwakheid. Soms is confrontatie de aangewezen methode, en dan moet men ze niet uit de weg gaan.

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer Herman Candries : Mevrouw de minister, u hebt tegen mijn zere been geschopt toen u het

Candries

over de samenstelling van Brussel had. U hebt daarbij immers geen onderscheid gemaakt tussen Brussel bij nacht en Brussel overdag. Als we onderhandelen, moeten we ons toespitsen op Brussel overdag, een totaal ander Brussel dan dat van de identiteitskaarten. Als we over dat Brussel van overdag onderhandelen, moeten we onze strategie op drie grote pijlers baseren : het afdwingen en verdedigen van de rechten van de Vlaamse Brusselaars ; het herstellen van het contact met de verfranste Vlamingen in Brussel ; het respect voor en de dialoog met de anderstaligen, ook met de internationale wereld. De minister, hoe boeiend haar uiteenzetting ook was, vertrekt nog te zeer vanuit Brussels by night. Voor mij moet Brussels by day voorop staan, maar ik ben dan ook een dagje ouder. (*Glimlachjes*)

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : De heer Candries had het over Brussel bij nacht en Brussel overdag. Ik zal het over het officiële Brussel hebben. Dat is het Brussel dat mij macht geeft. Structuren geven macht. Al de rest bestaat uit veel inzet en goede bedoelingen, maar geeft geen macht. Gedreven door die goede bedoelingen vraagt men de Vlamingen van buiten Brussel om voortdurend zwaar in de hoofdstad te investeren. Daar is geen enkel bezwaar tegen. Maar dan moet men wat op gewestelijk vlak bestaat, doorduwen naar andere niveaus. Onze aanwezigheid moet zo vanzelfsprekend zijn, dat assertiviteit overbodig wordt.

Eergisteren had ik na een debat in Vlekho een informele babbel met twee studenten uit Oostende. Ze vertelden me allebei dat ze weliswaar studeren in Brussel, maar dat ze in Leuven op kamers wonen. Dat is tekenend. Wie in Brussel studeert, zou zich er voldoende thuis moeten voelen om er ook op kot te gaan. Wie voor het kwaliteitsvolle onderwijs in Brussel kiest, zou ook zijn steentje tot het Vlaamse stadsleven in Brussel moeten bijdragen in plaats van elke dag te sporen tussen Brussel en Leuven.

Minister Anne Van Asbroeck : Ik wijs erop dat 40 van de 48 miljoen frank die we uitgeven, aan Vlaamse initiatieven besteed worden. Ik denk aan Boterhammen in het Park, de Bondsdagen, CJP, de Vlaams-Nederlandse Veertiendaagse, het Operetteheater. Vanzelfsprekend krijgen zulke Vlaamse initiatieven voorrang. Het zijn, op het Operetteheater na, ook allemaal manifestaties die overdag

plaatshebben. De heer Candries heeft gelijk als hij aandacht vraagt voor de Vlamingen die elke dag naar Brussel pendelen. Vlaanderen heeft een grote verantwoordelijkheid tegenover deze omvangrijke groep die Brussel elke dag bevolkt.

Aan de heer Van Vaerenbergh antwoord ik dat ik gisteren, op uitnodiging van de VUB, meer dan 200 studentenkamers heb ingehuldigd. De VUB tracht dus zoveel mogelijk studenten een kot in de hoofdstad aan te bieden. Wie hier komt studeren, zou hier inderdaad moeten wonen. En misschien blijven die studenten ook na hun studietijd wel in Brussel hangen. Hier verwacht ik wat initiatieven van de universiteiten en hogescholen zelf. De VUB vangt zo al 1.200 studenten op.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Walter Vandenbossche tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het taalgebruik bij reclame in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vandenbossche tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het taalgebruik bij reclame in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, ik ben blij dat het Advies- en Overlegcomité de nodige aandacht wil besteden aan een probleem dat mij reeds enkele jaren na aan het hart ligt. In het verleden werd in de Brusselse en Vlaamse regio heel veel gesproken over de relatie tussen de overheid en de burger. In dat verband werden een zevental probleempunten in de toepassing van de taalwetgeving en de taalkaders aangeduid.

Mijn interpellatie heeft echter betrekking op een probleem dat de verhouding tussen burger en overheid ver overstijgt, en eigenlijk veel meer de verhouding tussen de burgers onderling en tussen de burgers en het bedrijfsleven betreft. Als inwoner van de grootstad Brussel zijn mijn contacten met

Vandenbossche

de overheid veel beperkter dan mijn contacten met mijn medeburgers : het gaat om een verhouding van 1 tot 10. Ik heb immers zeer zelden contact met de overheid, maar ontmoet dagelijks de leveranciers van goederen en diensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Mijnheer de minister, gedurende drie maanden heb ik de publiciteit verzameld die in mijn brievenbus en dus ook in de brievenbus van alle Brusselaars is beland. Ik stel vast dat 70 percent van de publiciteit uitsluitend in het Frans is opgesteld, met in het beste geval de vermelding Nederlandse versie op aanvraag. Of het nu Vlaamse, Belgische of internationale bedrijven die volgens het vennootschapsrecht vrij moeilijk zijn te definiëren, zijn : het gaat alleszins om belangrijke ondernemingen, zoals de verdeler van Rover, Renault en Esso. Zo bloklettert Esso : Esso, peut-on sauver le tigre ? Ik vertoon hier een polychrome afbeelding van een Vlaamse leeuw, weliswaar zonder tanden, maar hij brult in het Frans. De vermelding Nederlandse versie op aanvraag, blijkt spoorloos. Deze vrijheid meet het wagenbedrijf Peugeot zich aan. Ik stel deze documentatie ter beschikking van de commissie : 70 percent van de publiciteit die de Brusselaar ontvangt, wordt in het Frans gevoerd.

Mijnheer de minister-president, in het debat over de leefbaarheid van de grootstad is dit een essentieel element. Dit fenomeen veroorzaakt maatschappelijke ontmoediging bij de burger en ongehoof in de mogelijkheden van zijn eigen taalgemeenschap. De dagelijkse communicatie in de eigen taal is de voeding van de maatschappelijke opbouw. Het aankopen van producten en het gebruik van diensten in zijn eigen taal is essentieel voor de Vlaming in Brussel. Het gaat hier niet om een frustratie van een Vlaming die toevallig in Brussel is beland : mijn familie woont al drie generaties lang in het hoofdstedelijke gewest. Ik ben door deze situatie dermate beledigd dat ik u erover wens te interpellieren.

In dit verband verwijs ik ook naar een initiatief van de heer Vandenbussche en mezelf : onze resolutie over het elfpuntenprogramma. In punt 3 wordt gevraagd om de tweetaligheid in het contact met het publiek niet te beperken tot de overheidssector, maar uit te breiden tot de privé-sector. Met de steun van een grote meerderheid in ons parlement hebben we gepleit voor respect voor de taal en de culturele identiteit van de burger, op elk moment waarop met hem wordt gecommuniceerd. Zo moet

de absolute tweetaligheid van het Brusselse straatbeeld worden nagestreefd.

Hoe kunnen wij nu voorkomen dat het privaatrechtelijk aspect van dit probleem aan de controle van de overheid ontsnapt ? Na heel wat zoek- en denkwerk hoop ik een uitweg voor dit probleem te hebben gevonden en doe ik een beroep op de steun van de Vlaamse regering en op de persoonlijkheid van haar minister-president.

Ik ben even langs gelopen bij de VZW Raad voor Reclame. Mijn ervaring met dit Frans huis in Brussel was vrij negatief. Als maatschappelijk doel vermelden de statuten van deze VZW dat deze Raad boven elke taalkundige houding staat. Wat dit dan ook moge betekenen : de francofone bourgeoisie is voorzichtig genoeg geweest om formeel geen aanleiding te geven tot communautaire betwistingen. Ik wil niet ingaan op de juridische inhoud van het begrip reclame, we weten genoegzaam wat hiermee wordt bedoeld.

Mijn volgende stap bestond erin op te zoeken waarom en met welke bedoeling deze Raad voor Reclame werd opgericht. In mijn zoektocht ben ik dan beland bij het Ministercomité van de Raad van Europa van 13 februari 1972. Het besluit 72/8 legt de deontologische code voor de reclamevoering vast en bepaalt dat de reclame fatsoenlijk moet zijn, eerbied moet opbrengen voor gevoelens en overtuigingen, kleinering moet vermijden en eerbied voor de wet moet opbrengen. Bovenvermelde internationale code bepaalt, en ik citeer : reclame mag niet discrimineren op grond van ras, godsdienst of geslacht. Einde citaat.

Waarom wordt de taal hier niet vermeld ? De ontwerpers van deze code zijn er waarschijnlijk van uitgegaan dat reclame gebaseerd is op communicatie in de taal van de kandidaat-koper. Ze zullen zich moeilijk hebben kunnen inbeelden dat reclame in Londen in het Chinees of in de Verenigde Staten in het Russisch zou worden gevoerd. Deze redenering blijkt dus onvolmaakt te zijn.

Om deze deontologische code te wijzigen, dient onze minister-president de zaak aanhangig te maken bij de ministerraad van de Raad van Europa. De opsomming in de clausule 'reclame mag niet discrimineren op grond van ras, godsdienst of geslacht' dient enkel te worden aangevuld met de woorden 'taal of cultuur'.

Mijn bedenkingen bij de opvoedkundige rol van reclame zal ik de commissie besparen, maar ik wil toch kwijt dat wie de inwoners van deze stad wil

Vandenbossche

respecteren, hun taal dient te kennen en te gebruiken. Wie daarin tekortschiet, beledigt de inwoners. Het is goed dat de overheid in haar communicatie met de burger de taalwetgeving naleeft en doet naleven, maar het bedrijfsleven schiet op dat vlak vaak tekort en brengt onvoldoende respect op voor de taal en de culturele identiteit voor de Vlaamse inwoners van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest.

Mijnheer de minister-president, met mijn interpellatie wil ik een signaal uitzenden en ik hoop dat u dit zult uitdragen. Uw antwoorden hebben mij nog nooit ontgoocheld en ik hoop dat u deze goede gewoonte getrouw blijft. Ik reken erop dat u de deontologische code voor de reclame door uw gespecialiseerde medewerkers laat onderzoeken en de zaak vervolgens aanhangig maakt bij de Raad van Europa. Morgen al een resultaat verwachten op Europees niveau lijkt me wat snel, maar met een spoedige oplossing van dit probleem zou u de Vlaamse gemeenschap in Brussel een zeer grote dienst bewijzen.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij de interpellatie van de heer Vandenbossche, maar wil de vraag uitbreiden tot heel Vlaanderen. Ook in Vlaanderen getuigt het bedrijfsleven immers van een gebrek aan respect voor de taal en de culturele identiteit van de burger. Zou het niet logisch zijn dat de bedrijven in Vlaanderen hun reclame en publiciteit uitsluitend in het Nederlands voeren ?

Als inwoner van Lennik vind ik regelmatig tweetalige en ééntalige Franstalige reclamefolders in mijn brievenbus. Ik ontvang zelfs regelmatig Franstalige mailings. Ik leid hieruit af dat gespecialiseerde bedrijven namenlijsten samenstellen voor het voeren van gerichte reclamecampagnes.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Van Hauthem, hebt u zelf geen Franstalig abonnement genomen ?

De heer Joris Van Hauthem : Natuurlijk niet. Neen, ik ontvang wel reclame om mij te abonneren. Dat is iets anders.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, wij krijgen soms tweetalige reclame van het Vlaams Blok in de bus.

De heer Van Luk Nieuwenhuysen : U woont dan ook in Brussel, mijnheer Vandenbossche.

De heer Joris Van Hauthem : Geen vrees, mijnheer Vandenbossche, wij zijn het volkomen eens met uw logica. Buiten Brussel zult u geen tweetalige reclame van het Vlaams Blok vinden.

Sommige gespecialiseerde bedrijven voeren echter gerichte reclamecampagnes en vermaken zich met het verfransen van Vlaamse adressen. Lennik wordt dan Lennicq geschreven. Ik denk hierbij aan de publicaties van Test-Aankoop. Er zijn nog andere voorbeelden waarmee ik kan staven dat de terechte vraag van de heer Vandenbossche tot het gehele Vlaamse grondgebied moet worden uitgebreid.

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer Herman Candries : Ik wil nog een flagrant voorbeeld geven van een dienstverlenend bedrijf waar alle landgenoten mee te maken hebben. Belgacom heeft onlangs nieuwe gebouwen geopend. Op de mooie, grote toegang staat vermeld : Téléboutique/Telebusiness. Er staat geen woord Nederlands op. Dat kan toch niet ! Men beperkt zich tot een Franstalige en een Engelstalige tekst. Wat verder staat er wel een drietalig opschrift. Daarop lezen we de aanduidingen Téléboutique/Teleboetiek/Telebusiness. Maar aan de grote ingang gaat het om een tweetalig Frans/Engels opschrift.

De voorzitter : De heer Vandenbussche heeft het woord.

De heer Michiel Vandenbussche : Ik onderschrijf de inhoud van de interpellatie, alsook het belang dat aan deze interpellatie moet worden gehecht. Ik zie met belangstelling uit naar de creatieve antwoorden, want dit probleem moet op een erg creatieve wijze worden aangepakt. Ook de interpellant is zich daarvan bewust.

Ook ik wil een flagrant voorbeeld vermelden. Enkele dagen geleden heb ik een klacht neergelegd bij de Post. We hebben immers een eentalige Franstalige reclamefolder in de bus gekregen. Op de voorpagina staat in het Frans de volgende tekst : met de groeten van uw postbode. Bij de lezer wordt de indruk gewekt dat deze folder door de Post, met bijzondere groeten van de postbode, wordt afgeleverd. In een eerste antwoord liet de Post me weten dat dit onderzocht zou worden, want dat dit inderdaad niet kon. In een tweede reactie die ik enkele dagen geleden ontving, wordt echter gezegd dat het om een overeenkomst gaat

Vandenbussche

tussen die firma en de Post, en dat deze voorstelingswijze voortvloeit uit de afgesloten contractuele bepalingen. Wij zouden ook op dat vlak moeten optreden. Ik zal u deze briefwisseling en folder bezorgen.

De voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer Fred Dielens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, wij gaan akkoord om dit probleem grondig te bekijken. Er zal inderdaad creativiteit nodig zijn. In het licht van de wetgeving moeten we ook voorzichtighandelen.

Ik ben er voor gewonnen om het straatbeeld aan te pakken. Ik meen dat de heer Van Vaerenbergh voorstellen heeft voor Vlaams-Brabant. Ik wil straks bij de bespreking van de werkzaamheden van deze commissie, ook enkele suggesties doen. Het gaat alleszins om een problematiek die in dit Adviescomité moet worden opgelost.

Ik ken natuurlijk het antwoord van de minister-president nog niet. Ik weet echter dat zijn antwoord mij niet zal ontgoochelen.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, ik vrees dat ik u enigszins zal moeten ontgoochelen, opdat de vreugde over wat dan volgt nog groter kan zijn. Het is te gemakkelijk om te denken dat het antwoord altijd positief zal zijn. Ik probeer aan die verwachting tegemoet te komen, maar er zal ongetwijfeld een ogenblik komen waarop ik ook de heer Vandenbossche zal ontgoochelen. Ik hoop echter dat dit niet iets is voor de nabije toekomst.

De heer Fred Dielens : Ik weet niet of u uw antwoord nog kunt aanpassen. Ik wil de ernst van het probleem niet onderschatten. Zoals de heer Vandenbossche ben ik van oordeel dat dit op het niveau van de Raad van Europa moet worden behandeld.

Terzelfder tijd wil ik het dossier echter aanvullen met een element dat misschien niet direct terzake doet, maar het hoort er wel in thuis. Ik vind dat niet alleen taal en cultuur, maar ook de leeftijdsproblematiek thuishoort in deze discussie. Ik verwijs naar andere advertenties die ook een vorm van reclame zijn. De discriminaties in 70 percent van de advertenties zijn discriminaties op het gebied van leeftijd. Zo zijn er de indienstnemingen, waarbij men een maximumleeftijd voor sollicitanten vastlegt.

Hierover bestaan inderdaad wetsvoorstellen. Toch zou het goed zijn om niet enkel over taal en cultuur, maar ook over deze problematiek te praten. Ik wil daarmee het dossier zeker niet te veel bezwaren.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, het hier behandelde probleem is erg belangrijk. In het licht van de taalgevoeligheid die Vlamingen in het algemeen toch eigen is, is dat zeker het geval.

We moeten natuurlijk noodgedwongen een onderscheid maken tussen privé-vennootschappen en -verenigingen enerzijds, en parastatalen anderzijds.

Mij storen eerder de voorbeelden over de Post en Belgacom. Zij zouden moeten weten hoe de regels in mekaar zitten. Ze zijn verplicht bepaalde talen te respecteren en moeten in Brussel volgens de wet tweetalig handel drijven. Als eventuele particuliere overeenkomsten worden gemaakt, dan moeten die worden ingecalculeerd. Die zijn nu in strijd met de taalwetgeving. Ik zou de heer Vandenbussche willen aanraden om niet alleen bij de Post een klacht in te dienen, maar ook bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Dat is de enige manier om de betrokkenen tot andere gevoelens te brengen. Deze commissie beschikt nu immers over meer dwangmiddelen dan in het verleden.

In het verleden heeft mijn partij voorgesteld om in het kader van de Vlaamse administratie een directoraat-generaal voor taaltoezicht op te richten. Uiteindelijk heeft minister Weckx, die bevoegd was voor taaltoezicht, beslist dat er op ambtelijk niveau een cel zou komen. Die cel zou nakijken waar inbreuken op de taalwetgeving plaatsvonden. Men doelde vooral op de communicatie tussen werkgevers en werknemers, maar ook andere taalinbreuken zouden worden nagegaan. Werkt die cel nog altijd? Kunnen we van deze ambtelijke commissie geen verslag krijgen van de afgelopen vier jaar?

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik ben het ermee eens dat onze aandacht in de eerste plaats naar de officiële instellingen moet gaan. Dat is evident. Die instellingen moeten tweetalig zijn. De heer Vandenbossche heeft terecht de problematiek in de privé-sector in het debat gebracht. Ook daar moe-

Grouwels

ten we absoluut middelen vinden om de taalevoeligheid te introduceren : niet vrijblijvend, maar ondersteund door wetgeving.

De problematiek van het straatbeeld in Brussel is eveneens aangehaald. Het doel moet zijn dat men een evenwichtig straatbeeld krijgt waar Nederlands en Frans even veel aan bod komen. Dat is nu zeker niet het geval. Dat heeft niet alleen iets te maken met de folders die hier zijn getoond, maar ook met de publiciteitsborden. Over de huis-aan-huis reclame hebben we het al gehad.

Een belangrijk element in deze discussie is de houding van de SERV en het bedrijfsleven in het algemeen. Het meest ben ik gechoqueerd door de manier waarop het Vlaamse bedrijfsleven communiceert met Brusselse klanten. We krijgen regelmatig Franse facturen van Vlaamse bedrijven, ook al bestellen we in het Nederlands. De tendens in het bedrijfsleven is dus om in contacten met Brussel steeds het Frans te gebruiken.

De Vlaamse regering kan op dat vlak positieve boodschappen geven. Kan dit worden aangekaart in de Vlaamse bedrijfskringen ? Er moet een andere houding komen. Brussel moet niet worden benaderd als Franstalige stad. Er moet ook werk worden gemaakt van de distributiecentra in Brussel. Daar is onvoldoende tweetalig personeel. De Vlaamse Volksbeweging afdeling Brussel heeft een enquête gehouden. Men heeft vastgesteld dat sommige ketens wel aandacht besteden aan de taalproblematiek, bijvoorbeeld Colruyt. Andere distributiecentra hebben er helemaal geen aandacht voor, zodat de Vlamingen in Brussel als consument worden geacht zich aan te passen aan de taalsituatie van de keten. Het is belangrijk dat we ook een wettelijke basis vinden om in de privé-sector een andere houding af te dwingen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Ik heb nog twee opmerkingen. Ten eerste over het straatbeeld. Dat is een weerspiegeling van het respect dat een gemeenschap krijgt, in casu de Vlaamse Gemeenschap in Brussel, en het belang dat daaraan wordt gehecht. We merken wel degelijk een negatieve evolutie ten overstaan van de Vlamingen in Brussel. Eind jaren zeventig tot begin jaren tachtig was er een vrij gunstige kentering. Daarna is die tenietgedaan. Ik ondersteun dit voorstel maar dat is kurieren am Symptom.

Een tweede opmerking betreft het aspect taal in de reglementering. Reclame mag niet discrimineren op grond van ras, taal, godsdienst, cultuur of geslacht. Ik veronderstel dat dit beperkt is tot het tweetalig gebied Brussel. Dit kan ook gebruikt worden voor de Franstaligen in de faciliteitengemeenten of elders in Vlaanderen. Zo kan men de verfransing van de Vlaamse rand rond Brussel in de hand werken. Voor een dergelijke verkeerde aanwending moeten we ons hoeden.

De voorzitter : Naar aanleiding van de verschillende tussenkomsten wil ik ook wijzen op het reeds lange tijd ingediende verzoek van de heer Van Nieuwenhuysen om een vertegenwoordiger van Quebec in Brussel te horen over de toepassing van de zogenaamde wet nr. 101 en het engagement van deze commissie tijdens de begrotingsbesprekingen om dit effectief te doen. Ik stel voor deze hoorzitting op de eerste vergadering van deze commissie van het paasreces te organiseren. Ik breng dit nu ter sprake omdat deze aangelegenheid ook zou kunnen aansluiten bij wat nu besproken wordt.

Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik ben blij met deze interpellatie. Het is zeker niet de eerste keer dat we ons hierover buigen. Het is niet eenvoudig om in deze materie regelgevend op te treden, zowel op het Vlaamse als op het federale niveau. Dat neemt niet weg dat ik het principieel volledig eens ben met het standpunt van de heer Vandebossche. Wat gebeurt, is ronduit stuitend. Dagelijks vraagt men mij hoe ik de toekomst van het land zie. Ik antwoord iedere keer dat naast de grote principiële discussies, heel wat andere elementen voor hervormingen pleiten, onder meer op het vlak van de economie. Behalve in de faciliteitengemeenten – en er is zeer zeker een positieve evolutie waar te nemen in Voeren – situeert de frictie zich niet zozeer op het multiculturele of meertalige samenleven, als wel op heel andere terreinen, en dat baart ons grote zorgen.

In het beleidsplan voor Brussel, waaraan de Vlaamse regering momenteel de laatste hand legt, zullen we opnieuw uitgebreid aandacht besteden aan het taalgebruik in Brussel. Ik onderschrijf volledig wat het elfpuntenprogramma van het Vlaams Parlement hierover zegt : we mogen onze aandacht niet beperken tot het toepassen van de wettelijke regels inzake taalgebruik door de diverse overheden. Er is immers ook het taalgebruik in het dagelijkse leven.

Van den Brande

De behandeling van de problematiek van eentalige reclame in Brussel vormt een complex gegeven, zeker omdat de grondwet de principiële vrijheid garandeert van taalgebruik voor particuliere communicatie. Ook reclame valt daar onder. Het is dus van belang om een duidelijk onderscheid te maken tussen regelingen voor het overheidshandelen en de aanzienlijke inspanningen die door de reclamesector worden geleverd om via zelfregulering tot eerlijke reclame te komen. Daarmee trek ik, in navolging van de heer Dielens, het thema open tot buiten het taaldomein. Er bestaan dus slechts in zeer beperkte mate wettelijke regels inzake reclame die niet op het taalgebruik slaan. Dat is precies de moeilijkheid en de kern van het probleem.

Mijnheer Vandebossche, u verwees naar de uitgebouwde auto-discipline. Ik denk hierbij aan auto-discipline als begrip en niet aan de discipline die door een aantal automerken al dan niet aan de dag wordt gelegd. Deze discipline is dus effectief totstandgekomen.

De reclamesector heeft een zeer typische driedelige structuur. Er zijn de adverteerders die hun producten en diensten aanbieden en hierover willen communiceren. Er zijn de advertentiemediën, die de dragers beheren waarlangs reclame kan worden gevoerd. Er zijn de reclamemakers en de -bureaus. In België zijn deze drie betrokkenen verenigd in de Raad voor Reclame, die sinds 1974 in haar schoot de jury voor eerlijke praktijken inzake de reclame oprichtte, de JEP.

Met zijn besluit nummer 72/8 van 13 februari 1972 heeft het Ministercomité van de Raad van Europa aangedrongen op de oprichting van dergelijke autodisciplinaire organen. Met de oprichting van de JEP ging de Belgische reclamewereld in op deze vraag. Dit betekent dat dit besluit van 1972 geen rol meer speelt aangezien het opriep tot het instellen van een autodisciplinair orgaan.

De JEP houdt geen toezicht op het taalgebruik, maar wel op de ethische inhoud en baseert zich voor zijn beslissingen op de Internationale Code van het Reclamewezen. Sinds 1937 heeft de Internal Chamber of Commerce, een privé-organisme, deze internationale code uitgeschreven. Hij bevat internationale principes waaraan de reclame dient te voldoen, zoals eerlijkheid, waarheidsgetrouwe presentatie, vergelijking, bescherming van het privé-leven en andere. Deze code spreekt zich dus uit over een hele reeks inhoudelijke regels, maar niet over het taalgebruik.

Na de problemen met de grondwettelijke interpretatie en met het besluit 72/8 over de autodisciplinaire regeling, rijst nu een derde probleem : de internationale code. De kernvraag blijft of de Raad van Europa een aanbeveling kan doen opdat de privé-instelling, de Internal Chamber of Commerce, haar Internationale Code voor het Reclamewezen zou wijzigen met als uiteindelijk opzet dat de JEP de tweetaligheid van de reclame in Brussel zou aanmoedigen.

We moeten er ons wel voor hoeden dat onze actie zich beperkt tot het tweetalige Brussels Hoofdstedelijke Gewest en dat hieruit geen veralgemeende tweetaligheid zou voortvloeien.

Vanuit die hoek kan voor dit probleem een oplossing worden gevonden. Uit de verklaringen van de heren Van Hauthem, Vandebussche, Candries, Dielens, Van Nieuwenhuysen en mevrouw Grouwels blijkt overigens een grote eensgezindheid.

De voorzitter fluistert me, bescheiden als steeds, zijn bezorgdheid over de situatie bij de gewezen overheidsbedrijven De Post en Belgacom in het oor. Namens de voorzitter wil ik dus even beklemtonen dat de autonome overheidsbedrijven ons voor een heel nieuw probleem plaatsen.

Volgens een niet geschreven zedelijke code die niet het watermerk van de JEP droeg, mocht de term privatisering in de jaren 1986-1987 niet in de mond worden genomen. Men gaf de voorkeur aan de term responsabilisering. In een tweede fase werd dat autonomisering en nu krijgen we te maken met de gehele of gedeeltelijke privatisering. Voor het probleem dat ons bezig houdt, zijn de juridische gevolgen aanzienlijk, zeker als het gaat om volledige geprivatiseerde bedrijven.

De heer Joris Van Hauthem : Die bedrijven zijn toch gebonden aan een beheersovereenkomst. In zo'n overeenkomst kan dan toch een gepaste clause worden opgenomen ?

Minister-president Luc Van den Brande : Dat kan inderdaad, maar in het licht van de geschiedenis van deze bedrijven ligt een en ander niet voor de hand.

Men mag veronderstellen dat een vennootschap die wat wil verkopen of aanbieden, er alle belang bij heeft dat elke consument haar begrijpt. Uit de problematiek van de etikettering in Europees verband en uit de actie van Marianne Thyssen kunnen we echter leren dat dit niet zo eenvoudig is.

Van den Brande

Zoals uit de geciteerde voorbeelden is gebleken kan op dit punt niet wetgevend worden opgetreden, tenzij een decreet aan de bedrijven, die gebonden zijn door een beheersovereenkomst, zou opleggen om in die overeenkomst verplichtingen inzake taalgebruik in te schrijven.

De bedrijfswereld moet alleszins voor het gebruik van het Nederlands in het tweetalig Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden gesensibiliseerd. Mevrouw Grouwels heeft in dat verband terecht verwezen naar de SERV en het decreet van september 1973 met betrekking tot de contractuele afspraken inzake taalgebruik in de communicatie tussen werknemers en werkgevers. Hoewel er argumenten bestaan om dit decreet te betwisten, staat het voor een duidelijke optie.

Ik neem me twee zaken voor. Eerst en vooral, zal ik dit punt nadrukkelijk aan de orde brengen tijdens het SERV-overleg met de ondernemers en hun vertegenwoordigers enerzijds en met de werknemers anderzijds. Verder ben ik bereid om het denkkader te onderzoeken.

Het gaat hier om een drietrapsweg. Men zou erop moeten kunnen aandringen van binnen het kader van het Comité van Ministers van de Raad van Europa tot een aanbeveling te komen. Er zou een privé-organisme moeten worden opgericht dat dan een code zou moeten opstellen om behalve de ethisch menselijke principes ook het taalgegeven als element van eerlijke en faire communicatie te beschouwen. Dit zal zeker niet gemakkelijk zijn, maar ik denk dat er op dit punt echt iets moet worden ondernomen.

U verwees naar Quebec. Daar voert men grote discussies over de plakkatenwet. Voor Vlaanderen is er nog geen regeling uitgewerkt, maar het probleem van Brussel zou daarmee ook niet opgelost zijn. Het is zeker niet mijn bedoeling om een dergelijke plakkatenwet aan te moedigen. Mijns inziens zou dat evenmin een oplossing bieden, want het spreekt vanzelf dat de affichering in de taal van de betrokkene zal gebeuren.

Ten slotte wil ik nog opmerken dat het Nederlands de zesde taal is in Europa. Daar hebt u ook al meermaals de aandacht op gevestigd. Het is dus niet alleen de taal van de Vlamingen.

Dit moet mee als uitgangspunt worden ingerekend bij deze benadering.

De voorzitter : Ik zou hier graag iets willen aan toevoegen in verband met de autonome overheidsbedrijven. Er is al een beheersovereenkomst en de autonome overheidsbedrijven maken meer dan vroeger gebruik van contracten van onderaanneming gericht op het publiek. Men mag dat toch niet onderschatten.

Ik heb er toch mijn bedenkingen bij als de Vaste Commissie voor Taaltoezicht beslist een studie uit te voeren om na te gaan of het niet aangewezen is de taalwetgeving aan te passen. Dat betekent immers dat men blijkbaar een probleem heeft ontdekt. Als men oppert een studie te maken om een wet aan te passen, dan bestond die intentie meestal al. Daarvoor moeten we ons ten allen prijze hoeden. Het aanpassen van de taalwetgeving betekent niet alleen dat een aantal maatschappelijke omstandigheden wijzigingen ondergaan, maar ook dat men zich anders is gaan gedragen. Ook die zaken moeten ons interesseren. Ik hoop dat de Vaste Commissie voor Taaltoezicht u geregeld inlicht over wat er gebeurt. Ik heb toevallig een brief in handen gekregen vanwege die commissie, gericht aan een federaal minister die daar om vraagt. De Vaste Commissie voor Taaltoezicht is nog altijd een federale instelling. Ik vraag u evenwel over te brengen dat die Vaste Commissie voor Taaltoezicht ons ook interesseert.

Minister-president Luc Van den Brande : Dat ligt in het verlengde van het vierde of vijfde luik van de zogenaamde Schrikkelnota. Hoe gaan we in de toekomst om met een aantal federale instellingen waarmee we rechtstreeks te maken hebben ? Dat geldt voor instellingen zoals de Nationale Bank, de Raad van State en het Rekenhof en ook voor deze instelling. Is het niet vanzelfsprekend dat het om een participatief model gaat waar we standpunten kunnen laten toetsen ?

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Ik stel vast dat u ook geconfronteerd wordt met de juridische techniciteit inzake de aanpak van dit probleem. Ik denk dat we met dit debat de aanhef hebben gegeven om een vrij fundamentele aangelegenheid aan te kaarten. Ik wil bij deze aankondigen dat ik een met redenen omklede motie zal indienen in het Vlaams Parlement.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik hoop dat u uw belofte zult houden en mij deze documentatie ter beschikking wilt stellen.

Voorzitter

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Vandenbossche werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 12.40 uur.*
